

ריקי כרמל – ריפוי בעיסוק פסיכיאטרי/ ערכה: הודיה אודס, רכזת הדרכה, המרכז לבריאות הנפש גהה

אני מרפאה בעיסוק מזה 34 שנים. בתחילת דרכי למדתי תואר ראשון בחינוך, היסטוריה וקרימינולוגיה. לאחר שסיימתי את לימודי התואר השני בקרימינולוגיה עשיתי הסבה למקצוע הריפוי בעיסוק. תחום הקרימינולוגיה הוא תחום טיפולי שבו עובדים עם עבריינים. במהלך עבודתי שמתי לב שחלק מהעבריינים היו מאובחנים גם כחולים במחלה נפשית. הבנתי שהאוכלוסייה של תחום בריאות הנפש רחבה יותר, והחלטתי שאני רוצה לעבוד איתה. הבנתי שצריך לפגוש את האוכלוסייה הזאת באופן ישיר ולבצע התערבות בכדי למנוע מצב של התדרדרות לעבריינות.

למדתי בקורס ההסבה הראשון של מקצוע הריפוי בעיסוק באוניברסיטת תל-אביב. משך הלימודים היה שנתיים. כאשר סיימתי את הלימודים בשנת 1977 עשיתי סטאז' בבית-החולים לוינשטיין במשך חצי שנה ולאחר מכן את שנת החובה שהייתה נהוגה אז עשיתי בבית החולים גהה, ומאז אני חלק מסקטור המרפאות בעיסוק במקום.

בתחילת עבודתי במקום מנהל בית החולים היה ד"ר ויסנביק. מנהל המחלקה הראשון שלי במחלקה א' היה ד"ר מוניץ, שבהמשך קיבל פרופסורה ואת משרת מנהל בית החולים. פרופ' מוניץ היה המרצה שלי בלימודי הריפוי בעיסוק וללא ספק מודל לחיקוי. כאשר עברתי לעבוד במחלקת נוער, מנהל המחלקה היה ד"ר טיאנו, שגם הוא בהמשך קיבל פרופסורה ושימש כמנהל בית החולים ברוטציה עם פרופ' מוניץ. בבית החולים גהה הקרוי היום המרכז לבריאות הנפש גהה עברו עלי חוויות רבות, חוויה חזקה במיוחד היתה בזמן מלחמת המפרץ הראשונה בשנת 1990. המלחמה השפיעה רבות על המקום. כאשר נאלצנו לאטום את החדרים, אנשי הצוות ישנו בבית החולים עצמו, והביאו יחד עימם את ילדיהם וציוד האב"כ שלהם.

בשנים 1992 – 1995 למדתי במחזור השני של לימודי התואר השני בחוג לריפוי בעיסוק באוניברסיטת ירושלים. עבודת התזה שלי עסקה במחלת הדיכאון ובעיכובים פסיכומטוריים. המחקר הוכיח שלאחר חלוף המחלה קיים שיפור בליקוי הפסיכומטורי. לאחר פרסום המאמר בכתב העת הישראלי לריפוי בעיסוק, נסעתי לכנס ה-AOTA, ארגון הריפוי בעיסוק העולמי, שנערך בשיקגו ובו נתתי הרצאה על ממצאי המחקר.

במהלך שנותיי בבית החולים גהה מילאתי תפקידים רבים ושונים ביניהם יו"ר וועד העובדים. כיום אני משמשת כסגנית ראש סקטור הריפוי בעיסוק, מדריכה קלינית ומרפאה בעיסוק אחראית של מחלקה ח', שהיא מחלקת יום למבוגרים.

הייתה לי הזכות לראות את תהליך ההתמקצעות של תחום הריפוי בעיסוק בבית-החולים. כאשר התחלתי לעבוד יחידת הריפוי בעיסוק היתה משותפת לכל המחלקות יחד. מזה שנים רבות עברנו למודל של עבודה שבו בכל מחלקה מרפאות בעיסוק הן חלק מהצוות הרב-תחומי ולכל מחלקה יחידת הריפוי בעיסוק שלה שמתמחה באוכלוסייה הספציפית שנמצאת בה מבחינת אבחון, טיפול והכנה לקהילה כגון: מחלקת נוער. תהליך מבורך נוסף הוא העסקת עובדות בוגרות מסלול אקדמי ובעלות רישיון ממשד הבריאות בלבד. מקצוע הריפוי בעיסוק נוגע בכל תחומי החיים של המטופלים מההתארגנות בבית ועד פעילות פנאי. ועל כן רואים בנו כממלאות תפקיד מרכזי ביותר כחלק מהצוות הרב-תחומי במרכז לבריאות הנפש גהה.